

PROBLEM STRANAČKIH STATUTA KAO JEDAN OD TEMELJNIH PROBLEMA HRVATSKE DEMOKRATSKE PRAKSE

Dok je u Hrvatskoj religija ljudskih prava stekla vrlo brojne sljedbenike, a politički se glavoklimavci na svakom koraku zaklinju u demokraciju, nitko se dosad – koliko mi je poznato – nije suočio s problemom koji nam svima bode oči, i koji u velikoj mjeri priječi ostvarenje demokracije, ljudskih prava i pravne države. To su statuti i pravilnici, uopće temeljni pravni akti političkih stranaka. I po logici stvari i po izričitim zakonskim odredbama, ti statuti ne bi smjeli biti u neskladu s temeljnim vrijednostima koje pravni poredak proklamira, morali bi biti u funkciji promicanja jednakosti građana pred zakonom, vladavine prava te promicanja slobode i demokracije, što drugim riječima znači da bi morali članovima stranke omogućiti ona prava koja su im zajamčena ustavom i razrađena u političkom zakonodavstvu.

U stvarnosti se – po pravilu i s vrlo rijetkim iznimkama – dešava nešto posve drugo. Statuti i pravilnici su sastavljeni tako da stranačkom vodstvu omogućuju umalo neograničenu vlast i skoro apsolutnu nesmjernost. Uslijed toga je moguće da stranačka vodstva političku stranku, koja bi imala biti temeljnim instrumentom političke borbe u parlamentarnoj demokraciji, pretvore u najobičnija privatna poduzeća kojima se upravlja čvršćom rukom nego što bi se ikad usudio učiniti bilo koji privatni poduzetnik koji vodi računa o minimumu zadovoljstva svojih zaposlenika (znajući da time vodi računa o svome profitu).

Time je zajamčena selekcija nagore: u stranačkoj hijerarhiji napreduju najposlušniji, a ne najkvalitetniji i najinventivniji, na izbornim listama visoko se plasiraju oni koji su u milosti stranačkog vrha, a ne oni koji bi narodu i državi mogli ponuditi kvalitetnija rješenja, što sve za posljedicu ima pasivizaciju biračkoga tijela, apatiju mladih i ambicioznih ljudi odnosno: Hrvatsku kao zemlju stagnacije i pesimizma.

Najšokantnija od svega jest činjenica da hrvatski pravni sustav – čak i prije nego što je, kako se to eufemistički kaže, *usklađen s pravnom stečevinom Europske unije* – poznaje instrumente koji omogućuju nadzor nad pravnim aspektom djelovanja političkih stranaka: od njihova osnivanja i registracije, preko njihova statutarnog djelovanja i izbora stranačkih tijela, sve do njihova brisanja iz registra političkih stranaka. Poodavno, dakle, postoje norme i postoje sankcije, ali se te norme ne primjenjuju, a sankcije kao da ne postoje.

Zato je moguće da stranačka vodstva brzojavima ili običnim SMS-porukama iz stranke isključuju čitave podružnice ili članove predsjedništva (uopće se ne obazirući na statutarne odredbe o ispitnome postupku, pravu na obranu i pravu na dvostupanjsko odlučivanje!); zato je moguće da stranački predsjednici imaju doživotni mandat (poput boljševičkih diktatora); zato je neupamćena pojava da je neki predsjednik napustio stranku prije nego što to – poput predsjednika Hrvatskoga nogometnog saveza – sâm odluči.

Iznimka je moguća samo u sprezi s vlašću: nema primjera da je stranačko vodstvo bilo koje oporbene stranke smijenjeno bez izravnog upletanja vlasti.

Upravo u tome grmu leži zec. Nijedna vladajuća garnitura, dolazila ona s tzv. ljevice ili s tzv. desnog centra (od oznake «desnice» bježe svi, ponajviše oni koji nemaju pojma da su neboljševičke diktature XX. stoljeća potekle s političkoga centra, a ne s desnice!), ne će posegnuti za reformom toga dijela političkog sustava, nikakva se upravna tijela ni upravni sudovi ne će založiti za primjenu zakona, nijedan se medij ne će sustavno truditi da i u političkim strankama zaživi vladavina prava i demokratski način ophođenja.

Razlozi su očevidni: one koji nemaju pravog legitimiteta najlakše je korumpirati; onima bez legitimiteta najlakše je manipulirati. Zato je pravo pitanje: kad će doći na red obračun s tim, zapravo najotrovnijim oblikom korupcije – političkom korupcijom?

Tomislav JONJIĆ

IZ SADRŽAJA

ZA UJEDINJENU HRVATSKU STRANKU PRAVA (UHSP)!	4
<i>Tomislav JONJIĆ</i>	
KOCKA JE PALA!	8
<i>Josip Ljubomir BRDAR</i>	
U JAMU SU IH BACALI ŽIVE...	10
<i>Vlado JURCAN</i>	
PORUKA ZLATNOGA KAMENKA S KAMENBRDA...	11
<i>Alfred OBRANIĆ</i>	
KRUG ZA TRG OPET NA ULICI	12
<i>Maja RUNJE, prof.</i>	
PLATFORMA EUROPSKOG SJEĆANJA I SAVJESTI...	13
<i>Dr. sc. Renata KNEZOVIĆ</i>	
PONOS DOMOVINE...	17
<i>Alfred OBRANIĆ</i>	
SAVJET LIJEČNIKA	18
<i>Dr. med. Drina BLAŽEKOVIĆ-SOJČIĆ</i>	
RAZMIŠLJANJA O STARENJU I STAROSTI (14)	18
<i>Maja RUNJE, prof.</i>	
NOVA GODINA	20
<i>Dr. Vjeko Božo JARAK</i>	
BOŽIČNA PRIČA	22
<i>Tefko SARAČEVIĆ</i>	
KRONOLOGIJA PRAVAŠTVA (IX.)	24
<i>Mladen KALDANA</i>	
PRILOZI ZA PROUČAVANJE HRVATSKE FINANCIJSKOPRAVNE PROŠLOSTI	27
<i>Prof. dr. sc. Nikola MIJATOVIĆ</i>	
HASIČKO PROLJEĆE 1976. GODINE (2)	29
<i>Mato KRAJINOVIĆ</i>	
LIŠAVANJE SLOBODE I PRISILNI RAD U HRVATSKOM/ JUGOSLAVENSKOM ZAKONODAVSTVU 1945. – 1951. (II.)	31
<i>Dr. sc. Vladimir GEIGER</i>	
ZLOČINI BATALJUNA „JOSIP JURČEVIĆ“ U VRGORCU 15. LIPNJA 1942. (IV.)	34
<i>Blanka MATKOVIĆ</i>	
KAKO KLEVETAMA UNIŠTITI LJUDE	39
<i>Dr. Marijan ČUVALO</i>	
REVOLUCIJA LJUBAVI	40
<i>prof. dr. Branimir LUKŠIĆ</i>	
IN DIESER AUSGABE	47
IN THIS ISSUE	48